

КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА ОТ ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ

Коментар	Автор	Дата
Становище на Българския хелзинкски комитет (10/10)Предлагаме – в ал. 5 или като отделна алинея след нея – да се предвиди съдът служебно да изисква и информация за притежавано оръжие от извършителя. Такава необходимост може да се извлече и от фактите по делото У и други срещу България (жалба № 9077/18) на Европейския съд по правата на човека. По-конкретно предлагаме следната редакция: В случаите по чл. 2, ал. 1 съдът служебно изисква и справка за данни за извършителя в регистъра по чл. 11, ал. 1 от Закон за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия – от Министерството на вътрешните работи, както и за постъпили данни за извършителя по реда на чл. 95а, ал. 2 от Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия – от директора на Главна дирекция „Национална полиция“.	Български хелзинкски комитет СНЦ	04.07.2022
Становище на Българския хелзинкски комитет (9/10)В ал. 2 [на чл. 9] предлагаме да се въведе редакция, която позволява на молителя да посочи и само две имена на извършителя. Точната индивидуализация на ответника по делото е възможна и след това. На този начален етап обаче пречки по допустимостта могат да забавят неоправдано производството. В много житейски хипотези е възможно лицето, подател на молбата за защита, да не разполага с пълното име на извършителя.	Български хелзинкски комитет СНЦ	04.07.2022
Становище на Българския хелзинкски комитет (8/10)По § 11 от проекта:Предлагаме в чл. 9, ал. 1, освен ЕГН да бъде посочен също личен номер на чужденец (ЛНЧ) или друг номер, напр. чужд национален идентификационен номер, или дата на раждане, в случаите, в които лицето пребивава краткосрочно на територията на страната.	Български хелзинкски комитет СНЦ	04.07.2022

Становище на Българския хелзинкски комитет (7/10)По § 10 от проекта:Предлагаме в чл. 8, ал. 2 да се включи и кръгът на лицата в родство по съребрена линия до четвърта степен. Житейски чести са хипотезите на силна близост и крепка връзка между лели и чичовци и техните племенници, както и между първи братовчеди. По тази причина би следвало този кръг лица също да бъдат легитимирани да искат образуването на производство за налагане на мярка за защита от домашно насилие.	Български хелзинкски комитет СНЦ	04.07.2022
Становище на Българския хелзинкски комитет (6/10)По § 9 от проекта:Предлагаме адресът, предвиден в редакцията по чл. 7, да бъде не адрес на фактическо пребиваване, а „друг адрес, по избор на пострадалото лице“.	Български хелзинкски комитет СНЦ	04.07.2022
Становище на Българския хелзинкски комитет (5/10)По § 8 от проекта:Предлагаме в чл. 6б, ал. 2 да бъде предвиден срок за изработване на доклада, да бъде предвидено безусловно задължение за публикуване на доклада, както и срок за изпълнението на това задължение.	Български хелзинкски комитет СНЦ	04.07.2022
Становище на Българския хелзинкски комитет (4/10)I.По отделните редакцииПо § 8 от проекта:Предлагаме в чл. 6а, ал. 5 да се включи най-малко един императивен критерий за включваните организации, независимо от развитието на други условия в наредбата по предложената ал. 9 на същия член. Такъв критерий предлагаме да бъде организацията да е имала дейност в областта на защитата от домашно насилие, насилие основано на пола или правата на жените през последните три години.	Български хелзинкски комитет СНЦ	04.07.2022

Становище на Българския хелзинкски комитет (3/10) Същевременно не смятаме, че сега предложените редакции дават достатъчна гаранция, че непълнолетни лица във „фактическо съпружеско съжителство“ (или каквото и да е друго определение, съобразно предложеното от нас по-горе) биха получили ефективна защита. Действително, сегашните редакции на закона не съдържат експлицитно ограничение за тяхната защита. Независимо дали смятаме подобно поведение за морално укоримо или за явление, с което трябва да се борим, този феномен съществува и има непълнолетни момичета, които са в интимна връзка с по-възрастни от тях партньори (като разбира се, възможно е същото и за непълнолетни момчета). Това е силно уязвима група, чиято защита следва да се гарантира, независимо от съгласието или одобрението на лицата извън връзката. Ето защо за нас стои въпросът за достъпа им до съд без нуждата от приподписване на молбата им от родител. Предлагаме законопроекта да включи изричен текст в този смисъл.	Български хелзинкски комитет СНЦ	04.07.2022
---	---	-------------------

Становище на Българския хелзинкски комитет (2/10) Като общ коментар предлагаме или навсякъде в закона думите „фактическо съпружеско съжителство“ да се заменят с по-общо и обхватно понятие, или в допълнителните разпоредби на закона да се даде прецизна формулировка на значението на това понятие така, че то да обхваща всички семейни двойки, в това число тези от един и същ пол. Със съжаление трябва да отбележим, че в българската съдебна практика понятието „съпружеско“ се тълкува като неразривно свързано и аналогично на брака. Доколкото в действащото българско законодателство обаче съществува форма за уредба на личните и имуществени отношения единствено на разнополови двойки, съдебната практика тълкува – според нас неправилно – понятието „съпрузи“ като означаващо единствено двойка лица от различен пол. В българското позитивно право не е налице нито една пречка лицата, които са във фактическо семейство с партньор от същия пол, да бъдат защитени по реда на Закона за защита от домашно насилие. Ето защо изборът на понятие, което съдебната практика неоснователно тълкува стеснително като лишаващ този кръг лица от защита, е проблем, който законопроектът е наложително да адресира. Подкрепяме и коментарите по този въпрос в становището на фондация „Позитивни умения на личността в социума“ (ПУЛС). За алтернативни подходящи понятия намираме „лица в интимна връзка“, „интимни партньори“, както и въвеждането на определение в преходните и заключителни разпоредби, което осигурява еднаква защита на фактическите партньори от различен и от един и същ пол.	Български хелзинкски комитет СНЦ	04.07.2022
---	---	-------------------

Становище на Българския хелзинкски комитет (1/10)Уважаема госпожо Министър,Представяме и молим да приемете настоящото становище по публикувания за обществено обсъждане проект за Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашно насилие. Предлагаме на вниманието Ви следните коментари по предложените текстове:! Общи коментариБХК е най-голямата и най-стара гражданска организация за защита на правата на човека в България: политически, граждански, културни и социални. Акцент в работата на организацията е отстояването на правата на най-уязвимите групи: деца, жени, хора в неравностойно положение, непопулярни малцинства и лишени от свобода. Организацията ни предоставя безплатно правна помощ на жертви на тежки нарушения на основните права на човека, представляващи симптоми за системни проблеми в законодателната рамка или практиката в България. БХК предоставя правна помощ и на жертвите по делото Y и други срещу България (жалба № 9077/18) пред Европейския съд по правата на човека, илюстриращо сериозни недостатъци в работата на българските власти по случаи на домашно насилие.В тази връзка изразяваме силната си подкрепа за така предложения законопроект. Предложените промени намираме за необходими и неотложни. Цялостната ни оценка за проекта е много добра, поради което коментарите в настоящото становище ще се ограничат единствено до онези редакции, които намираме за необходимо да допълним или прецизираме. Приветстваме и подробно разписаните по отделни текстове от проекта мотиви – добра практика, ценна с оглед бъдещото тълкуване на настоящия закон, която е необходимо да се утвърди и продължи.	Български хелзинкски комитет СНЦ	04.07.2022
---	---	-------------------

РЕГИСТЪР СЪС ЛИЦА ЗЛОУПОТРЕБИЛИ СЪС ЗЗДНПРЕДЛАГАМ да бъде създаден "РЕГИСТЪР СЪС ЛИЦА ЗЛОУПОТРЕБИЛИ СЪС ЗЗДН", както и "РЕГИСТЪР С ЛИЦА ЗЛОУПОТРЕБИЛИ С ЕЕН 112" които да бъдат достъпни за съответните институции, като лицата злоупотребили със ЗЗДН задължително да се предват на прокуратурата за извършване на проверка за евентуални извършени престъпления от общ характер! За евентуални престъпления в нарушение на чл.313 НК - Деклариране на неверни обстоятелства, както и такива по чл.286 НК, както и за евентуални злоупотреби с държавната власт и неправомерно ангажиране и разходване на държавен ресурс на съд, полиция, прокуратура, ДСП, АСП, ДАЗД	Александър Иванов	04.07.2022
Родителското отчуждение отсъства от предлаганите промениВ предложенията за промени в ЗЗДН отново отсъства защитата на децата от системно домашно насилие, каквото е родителското отчуждение. При промяна в ЗЗДН има историческа възможност за разрешаване на множество спорове между разделени родители за децата им. Въвеждането на родителското отчуждение като домашно насилие с тежки последствия за психиката на децата в ЗЗДН, ще даде възможност за бързо и ефективно спиране на отчуждаващо поведение на недобросъвестен родител. Още по-важно, това ще е превантивна мярка за опазване психиката на децата и опазването им от въвличане в родителски конфликти. Допълнителни ползи от въвеждането на родителското отчуждение в ЗЗДН, биха били значителното намаляване на обема на фалшивите сигнали за домашно насилие в съда и на по-ефективно правораздаване при родителски конфликти за деца.	Анонимен	04.07.2022

Родителското отчуждение е тежка форма домашно насилие. При наличие на родителски конфликт децата винаги са най-незащитената и потърпевша страна. Макар Наказателния кодекс да предвижда сериозно наказание при неизпълнение на режим на лични контакти с родител, реализацията на същото наказание е бавен и труден процес, при който в най-оптимистичен порядък може да се достигне до влязла в сила присъда след 2-3 години от образуване на делото (с тѣжба от пострадалото лице). Обикновено първата присъда приключва с освобождаване от наказателна отговорност и възпиращия ефект се губи. От друга страна изпълнителните дела при ДСИ/ЧСИ рядко и доста бавно започват да имат реален ефект и да доведат до реално изпълнение (предаване на дете). През това време, докато текат съдебни и административни процедури, обаче могат да се нанесат катастрофални щети върху психиката и развитието на детето, което за толкова продължителен период е откъснато и системно отчуждавано от единия си родител. Бързото е ефективно средство за защита е именно заповедта за защита от домашно насилие. Необяснимо е защо все още родителското отчуждение не е обявено като тежка форма на домашно насилие и не се работи активно за превенция и защита от него. Игнорирането на проблема води до десетки нови случаи за година на продължително лишаване на контакт с единия родител, и отчуждаването с него. Десетки детски съдби превърнати в оръжие срещу другия родител, които институциите регистрират, консултират, насочват, но по същество не защитават по никакъв начин. Замитането на проблема е пагубно най-вече за жертвите на това насилие - децата и отчуждавания родител, но дори за отчуждителя. Защото вместо да бъде възпрян в началото и да преосмисли отчуждителското си поведение, той се чувства безнаказан месеци и години, докато не влязат в сила глобите и присъдите и не се наложи да посещава пробационна служба. Ето защо ако наистина желаем да защитим всички пострадали от домашно насилие, а дори и извършителите му трябва да бъде обявено Родителското отчуждение като тежка форма на домашно насилие. Само така може да се постигне бърза и

Борислав
Кръстев

04.07.2022

Проблеми със ЗЗДН - Заповед за незабавна защитаПредлагам ЗНЗ да има действие до първото открито съдебно заседание по делото. След това по преценка на съда да може да бъде продължавана или изменяна. Така ще се постигне разумен компромис между защита на евентуалната жертва и правата на обвинения в насилие. При издаването на ЗНЗ съдът не разполага с време и възможност да провери твърдяните факти. Т.е. ЗНЗ се издава при верояна основателност на молбата. Това се явява силен стимул за злоупотреба, защото тази заповед има действие до окончателното произнасяне на съда. Част от съдебната практика приема, че това е решението на втората инстанция, при обжалване. В натоварените съдебни райони това може да означава 2 - 2.5 години. При действие на ЗНЗ до първото осз. и възможност за продължаването ѝ, жертвата ще бъде защитена и защитата може да бъде продължена при необходимост и по преценка на съда. Относно кръга лица бих искал да добавя, че изглежда странно защитата по този закон срещу бивш съпруг или съжител да може да бъде търсена безсрочно. Същевременно се предлага да се дава защита на хора намиращи се в интимна връзка, без да живеят в общо домакинство. Би трябвало да има някакъв срок, до който да може да бъде търсена защита срещу лица, които от години не живеят заедно.	Карло Луканов	03.07.2022
---	--------------------------	-------------------

Проблеми със ЗЗДН - контакт с дете при издадена ЗНЗ или ЗЗПредвижда се Издадената заповед за защита по чл. 15 или заповедта за незабавна защита по чл. 18 и чл. 19 от този закон да се прилагат с приоритет пред постановени привременни мерки или решения в спорове за родителски права.Това може да доведе до прекъсване на контакт между родител и дете и се явява един от най-големите стимули за злоупотреба със ЗЗДН, когато родител цели да отчужди дете от другия родител. За да бъде предотвратено това, предлагам във всички случаи, в които се търси защита за дете, съдът, ако реши да издаде ЗНЗ или ЗЗ по отношение на детето с нея да определя временни мерки относно местоживееене, режим на лични отношения и издръжка на детето, за времето на действието на съответната заповед за защита. Ако е съдът счете за необходимо да постанови режимът на лични отношения да се осъществява при определени защитни мерки (в защитена среда, на определено място, в присъствието на определени лица и др.)Също така би било целесъобразно при наличие на насрещни дела за насилие, те да се обединяват. Би могло да се помисли и за това, съдът, пред който е висящо дело за родителски права да разглежда и делото за домашно насилие. Това би довело до големи процесуални икономии, защото в практиката е често срещано явление едни и същи страни при развод или раздяла да имат множество дела едни срещу други, в това число по няколко дела за домашно насилие. Ако всички тези дела се гледат от един състав, това би намалило желанието да се злоупотребява с този закон, а и би довело до по-обективно решение, в което да са съобразени всички факти.	Карло Луканов	03.07.2022
--	--------------------------	-------------------

преоблеми със ЗЗДН - регистърПритеснения будят предлаганата Национална информационна система за превенция и защита от домашно насилие и Национален регистър за случаите на домашно насилие. Ако събираната информация се ограничи само до статитистически данни, това би било от голяма полза за оценка на домашното насилие в страната като брой случаи, честота, тежест и т.н. Ако, обаче бъде създаден регистър на "насилниците", то това би било много сериозно нарушение на човешките права и на КРБ. Предвидено е в регистъра на бъдат вкарвани подадените молби за издаване на заповед за защита. Дори молителят да е добросъвестен, молбата за защита е негово субективно мнение относно наличието на насилие. Това мнение може да не бъде споделено от съда и молбата да бъде отхвърлена. Но лицето, срещу което е подадена молбата ще остане в регистъра като насилник, без никаква възможност да иска да бъде заличен. Получава се, че тези лица ще бъдат в по-тежко положение от реабилитираните извършители на престъпления. Да не говорим, че в това производство стандарта на доказване е силно занижен в полза на предоставяне на защита на жертвите.	Карло Луканов	03.07.2022
---	--------------------------	-------------------

Предложените промени не решават проблемите във връзка с прилагането на този закон. Въпреки множеството изменения остава възможността за злоупотреба със закона. Законът не изпълнява и пак няма да изпълни целта да даде бърза защита на пострадалите от домашно насилие. Съдът е "задръстен" от дела по ЗЗДН и поради огромната злоупотреба гледа със съмнение на молителите и все по-трудно дава защита. По този начин истинските жертви на насилие на могат да получат адекватна и бърза защита, а същевременно закона генерира нови жертви - неоснователно обвинените в насилие, а често и техните деца, които губят контакт с единия си родител. Отчуждаващото поведение на родител не беше включено като форма на насилие над дете, въпреки че Държавната агенция за закрила на детето е издала Методическо указание за работа по случаи на деца в риск от родителско отчуждение, в което изрично е посочено, че това е насилие над детето и са посочени последствията за неговата психика. Лицата срещу които може да се търси защита продължават да бъдат казуистично посочени, като по този начин в някои случаи се стига до невъзможност да се потърси защита. Например насилие от страна на съжител на низходящ по отношение на негов възходящ и др. Предлага се забрана на извършителя да осъществява контакт с пострадалия включително чрез електронна или обикновена поща и факс. В случаите на родителски конфликт комуникацията между родителите е необходимост и не бива да бъде прекъсвана, освен в краен случай. Комуникацията през електронна поща е проследима и при злоупотреба лесно може да бъдат взети мерки срещу използващия този канал за комуникация за обиди и заплахи. Включването в състава на Националния съвет на представители на юридически лица с нестопанска цел, които осъществяват дейност по превенция и защита от домашното насилие, с право на глас относно формулирането, прилагането и оценяването на политики е конфликт на интереси, тъй като същите тези лица е предвидено да получават финансиране за дейността си, в т.ч. и чрез същия този Национален съвет.	Карло Луканов	03.07.2022
--	--------------------------	-------------------

делата не са "граРазширяването на обхвата на защитата от домашното насилие, както и създаването на ефективни мерки за прилагане на тази защита следва да бъде ПРИВЕТСТВАНА. А. За постигане на тези цели обаче е необходимо в § 29 на ЗИД, касаещ досегашния § 1 от ЗЗДН, да се уреди не само преномериране, но и замяната на думите „Гражданския процесуален“ с „Наказателно-процесуалния“. Това е така, защото наказателния процес е много по-пригоден да осигурява адекватна и, при нужда, спешна защита от правонарушения, свързани с телесния и психическия интегритет на пострадалите. Обратно, гражданският процес е свързан със строго поставени рамки на претендирането на също стриктно уредени граждански права. В наказателния процес вече се намират редица процедури, които са сходни с тези по ЗЗДН – мерките за защита на пострадалия по чл. 67 НПК, мерките за лечение на потенциални насилници по ЗЗдр, въобще – мерките за процесуална принуда. Както НК, така и ЗЗДН са насочени към защита на определени обществени отношения, но я постигат преди всичко чрез ограничаване на правата на нарушителите, а не чрез разрешаване на спор относно определени права. Материята на ЗЗДН е паранаказателна - тя иде не да прекрати едно частноправно неразбирателство, а да реши чрез държавен империум един обществено неприемлив феномен. Всъщност редица институти на гражданския процес са несъвместими с целенасочената и ефективна защита от домашно насилие. В гражданския процес има засилени преклузии на доказателствените способности, които не са оправдани, когато се засяга самата есенция на правото на личен живот. В гражданския процес тежестта на доказване се носи основно от ищеца, който в случая обаче може да не е в състояние да се защити. Служебното събиране на доказателства е като цяло нетипично на съвременния ни граждански процес. В гражданския процес има ограничения на свидетелските показания, свързани с формалния характер на определени институти. Изпълнението на решенията по граждански дела се извършва по инициатива и на разноси на ищеца и т.н., докато мерките за защита се скрепват по съвсем друг механизъм – чрез

Ф. Савов

03.07.2022

Родителското отчуждение е насилие!!!!За да не бъде коментарът ми анонимен, казвам се Орлин Пенков и заставам с целия си авторитет зад написаното и в другите два коментара!!Във Вашите ръце е бъдещето на нашето Общество в лицето на нашите деца!!Не позволявайте - заради лобистки интереси или леност - да се приеме осакатен вариант на ЗЗДН!!	Орлин Пенков	27.06.2022
Родителското отчуждение е насилие!!!!Законопроектът, в този му вид, е дискриминативен, защото засяга само насилието срещу жени!Насилието няма пол!!!!Задължително добавете родителското отчуждение като тежка форма на домашно насилие, застрашаваща здравето и живота на нашите деца, които стават невинна жертва на това нечовешко посегателство върху тях от страна на безумните родители-отчуждители!!!	Орлин Пенков	27.06.2022
Закона за защита от домашно насилие не защитава децата.Каква е причината упорито да се отрича родителското отчуждение и да има съпротива да бъде характеризирано, като престъпление от общ характер. Закона за домашно насилие как ще защити децата подложение на тежко психическо и емоционално насилие извършвано от единия родител, изразявайки се в забрана за общуване с другия ?	Андрей Едрев	20.06.2022
Защо отсъства родителското отчуждение, като тежка форма на родителско отчуждение опасна за здраветоЗащо отсъства родителското отчуждение, като тежка форма на родителско отчуждение опасна за здравето и живота на отчужденото дете и отчуждения родител?Вече имаше обществено обсъждане на такъв законопроект и най-много мнения бяха дадени в тази насока. На работната група в Министерство на правосъдието, няколко неправителствени организации поставихме този въпрос но изглежда правителството игнорира и нас и проблема с РОДИТЕЛСКОТО ОТЧУЖДЕНИЕ.	Пламен Борисов	20.06.2022